



# *The Hebrew University of Jerusalem*

## *Syllabus*

### *SOCIAL RIGHTS IN JEWISH LAW - 62473*

*Last update 29-09-2024*

*HU Credits: 2*

*Degree/Cycle: 2nd degree (Master)*

*Responsible Department: Law*

*Academic year: 0*

*Semester: 1st Semester*

*Teaching Languages: Hebrew*

*Campus: Mt. Scopus*

*Course/Module Coordinator: Benjamin Porat*

*Coordinator Email: [benny.porat@mail.huji.ac.il](mailto:benny.porat@mail.huji.ac.il)*

*Coordinator Office Hours: by appointment*

*Teaching Staff:*

---

Prof. Benny Porat

Course/Module description:

*Under the framework of social rights law, the law defends the rights of those weaker sectors against property owners. This course aims to trace the various socio-economic conceptions of Jewish law, as reflected in the field of social rights law.*

Course/Module aims:

*Exploring key issues of social rights in Jewish law, while comparing them to parallel modern socio-economic theories.*

Learning outcomes - On successful completion of this module, students should be able to:

*By the end of the course students are expected to:*

*Identify special approaches of Jewish law in the field of social rights*

*Apply fundamental ideas of Jewish law to current legal dilemmas of social rights*

*Compare various doctrines of social rights in Jewish law with modern law doctrines*

*Remember major research literature on social rights in Jewish law*

*Properly analyze primary texts of Jewish law*

Attendance requirements(%):

*none*

*Teaching arrangement and method of instruction: Lectures, final exam*

Course/Module Content:

- 1. Introduction*
- 2. Six Biblical Distributive Principles I*
- 3. Six Biblical Distributive Principles II*
- 4. Language and Social Justice*

---

5. From Biblical Mechanisms to the Laws of Charity

6. Charity as a Tax System

7. The Poor

8. The Individual and the Public

9. The Theology of Charity

10. Unjust Enrichment as a Distributive Mechanism

11. The Right for Education

12. Tax Law and Distributive Justice

13. The Disabled

#### Required Reading:

הרב חיים דוד הלוי, 'במוצאי שנת השמיטה - המשטר החברתי התורתי מול הקפיטליזם והסוציאליזם', קול סיני ה (תשכ"ו), עמ' 251-254.

משה ויינפלד, משפט וצדקה בישראל ובעמים (ירושלים, תשמ"ה), עמ' 2-11.

זאב ז'בוטינסקי, 'רעיון היוכל', בתוך: אומה וחברה (ירושלים, תש"י), עמ' 177, 'פרקים בפילוסופיה הסוציאלית של התנ"ך', שם, עמ' 181.

בני פורת, 'אדם לאדם - אח ורע', בתוך: ידידיה שטרן ובני פורת (עורכים), מסע בעקבות האחוה (טרם פורסם).

א"א אורבך, 'מגמות, דתיות וחברתיות בתורת הצדקה של חז"ל', בתוך: מעולמם של חכמים (ירושלים, תשמ"ח), עמ' 97.

יוסף יצחק לפשיץ, 'על תורת הכלכלה היהודית', תכלת 17 (תשס"ד), עמ' 63.

רמב"ם, הלכות מתנות עניים, פרקים ז-י.

חנוך דגן, 'דיני עשיית עושר: בין יהדות לליברליזם', דניאל גוטוויין ומנחם מאוטנר (עורכים), משפט והיסטוריה (ירושלים, תשנ"ט), 165.

מיכאל ויגודה, 'בין זכויות חברתיות לחובות חברתיות במשפט העברי', בתוך: זכויות כלכליות, חברתיות ותרבותיות בישראל (עורכים יורם רבין ויובל שני, תל אביב, תשס"ה), עמ' 233.

---

יעקב בזק, הלכות מיסים במקורות העבריים (ירושלים, תשכ"ד), עמ' 61-97.

בג"ץ 366/03 עמותת מחויבות לשלום וצדק חברתי נ' שר האוצר

Cover Robert M., "A Jewish Jurisprudence", 5 J. of Law and Religion (1987) 65 &eq;  
'זכות מול חובה: תורת המשפט היהודית של הסדר החברתי', יוסף דוד (עורך), שאלה של כבוד  
Public and Philosophy 10, '1 part ?Equality is What', Dworkin .R.139, (ירושלים, תשס"ו),  
Affairs (1981), 185, 228-240.

Walzer Michael, Spheres of Justice: A Defense of Pluralism and Equality (New York, 1983), 71-74.

Isadore Twersky, 'Some Aspects of the Jewish Attitude toward the Welfare State', 5 Tradition (1963) 137-158

#### Additional Reading Material:

1. איתמר ברנר ואהרן אריאל לביא (עורכים), על הכלכלה ועל המחיה - יהדות, חברה וכלכלה (ירושלים, תשס"ט), עמ' 274.

2. בן ששון מנחם (עורך), דת וכלכלה - יחסי גומלין (ירושלים, תשנ"ה).

3. בר אילן הרב נפתלי, נקדש בצדקה (רחובות, תשנ"א).

4. ברגמן יהודה, הצדקה בישראל (ירושלים, תשל"ה).

5. דויטש חיותה, אליקים כסלו ובני לאו, בצדק אחזה פניך: עניים ועוני - בין תמיכה לצמיחה (תל אביב, 2010)

6. דון-יחיא אליעזר, אלה בלפר ושמואל סנדלר (עורכים), יהדות ומדינה - מסות ומחקרים, 4, צדק חברתי ומדיניות כלכלית במדינה יהודית (בר-אילן, תשס"ד).

7. ליכטנשטיין הרב אהרן, 'סעוד תסעוד עימו - השתתפות המקבל בגמילות חסדים', אריה מורגנשטרן (עורך), ספר זכרון לאברהם שפיגלמן (תל אביב, תשל"ט), 81.

8. מיישר יורם, בדמותו: רעיון השוויון מעזרא עד ניטשה (ירושלים, תשס"ז).

9. עמיאל הרב משה אביגדור, הצדק הסוציאלי והצדק המוסרי והמשפטי שלנו (ת"א, תרצ"ו)

10. פורת בני, 'צדק חברתי לאורו של דין היובל - עקרונות ההזדמנות החוזרת', אקדמות יג (תשס"ג), 77.

11. רכניץ עידו, 'מדידת עוני בהשראה יהודית', תחומין כז (תשס"ז), 371-378

---

12. שביד אליעזר, הפילוסופיה של התנ"ך כיוד תרבות ישראל, פרק ב: חוקת מלכות האלוהים (ירושלים, תשס"ד), 199.

13. שגיא אבי, 'שיח החמלה והלכות צדקה', אתגר השיבה אל המסורת (תל אביב, תשס"ג), 479.

14. Berman Joshua, *Created Equal: How the Bible Broke with Ancient Political Thought*, Ch. 3 'Egalitarianism and Assets: God the Economist', 81-108.

15. Chalmer Seth, *Ma'alot Tsedaqah and Ordine Caritatis: Orders of Charitable Priority in Maimonides and Aquinas*, 47 JOURNAL OF ECUMENICAL STUDIES, 167, 178 (2012).

16. Chodorow Adam S., 'Biblical Tax System and the Case for Progressive Taxation', 23 J. of Law and Religion 51 (2007-2008).

17. Chodorow Adam S., 'Agricultural Tithing and (Flat) Tax Complexity' 68 U. Pitt. L. Rev. 267 (2006).

18. Chodorow Adam S., 'Maaser Kesafim and the Development of Tax Law', 8 Fla. Tax. Rev. 153 (2007).

19. Englund Izhak, *Corrective Justice and Distributive Justice* (Oxford, 2009), Ch. 5

20. Goodman L, *On Justice: An Essay in Jewish Philosophy*, New Haven 1991

21. Goodman L, 'The Individual and the Community in the Normative Traditions of Judaism', *Autonomy and Judaism: The Individual and the Community in Jewish Philosophical Thought*, D. Frank (ed.), Albany 1992, 69

22. Levine A'aron, *Jewish Social Welfare and the Economy*, Sh'ma, 16/303, December 13, 1985.

23. Levine A'aron, *Equity in Taxation as Discussed in Rabbinic Literature*, xvi Intercom, Association of Orthodox Jewish Scientists (1976), 7-28.

24. Lifshitz Joseph Isaac, 'Welfare, Property and Charity in Jewish Thought', 44 Society 71-78 (2007)

25. Lifshitz Joseph Isaac, *Judaism, Law & the Free Market: an Analysis* (2012)

26. Nelson Eric, 'For the Land Is Mine': *The Hebrew Commonwealth and the Rise of Redistribution*, in *The Hebrew Republic: Jewish Sources and the Transformation of European Political Thought*, Ch. 2 (2011)

27. Novick Tzvi, *Charity and Reciprocity: Structures of Benevolence in Rabbinic*

---

*Literature, 105 HARVARD THEOLOGICAL REVIEW, 33 (2012).*

28. Rosenberg Jacob and Avi Weiss, 'Land Concentration, Efficiency, Slavery, and the Jubilee', in *The Oxford Handbook of Judaism and Economics* (Aaron Levine ed., 2010)

29. Schwartz Seth, *WERE JEWS A MEDITERRANEAN SOCIETY? RECIPROCITY AND SOLIDARITY IN ANCIENT JUDAISM* (Princeton, 2010) Ch. 1 'Reciprocity and Solidarity', 1-20

30. Singer Joseph William, *The Edges of the Field* (Boston, 2000).

31. Walzer Michael, *Spheres of Justice: A Defense of Pluralism and Equality* (New York, 1983), 64-94.

32. Twersky Isadore, 'Some Aspects of the Jewish Attitude Toward the Welfare State', *5 Tradition* (1963)

Grading Scheme:

Written / Oral / Practical Exam 100 %

Additional information: